

MEGHÍVÓ

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

Tudományos szervezőbizottság

Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, TDT Kari bizottsági társelnök

Dr. habil. Jóna György, TDT Kari bizottsági elnök

Dr. Csepregi Éva, TDT Kari titkár

Dr. habil. Szoboszlai Katalin, TDT Kari koordinátor

Pályiné Dr. Krek Zsuzsanna, TDT Kari koordinátor

Pataki Jenifer, TDT Kari adminisztrátor

2024.

A 2024. évi TDK Konferencia

Időpontja: 2024. február 7. (szerda) 9:00-14:00 óra

Helyszíne: Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 2-4.
Torony 1. terem

Program:

- 9⁰⁰ *Plenáris ülés megnyitása*
Dr. habil. Móri Marianna tudományos tanácsadó, a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar dékánja
- 9¹⁰ *Köszöntők*
- 9²⁵ *TDT beszámoló: Statisztikák és táalentumok a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karon*
Dr. habil Jóna György egyetemi docens, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, TDT elnök
- 9³⁵ *Plenáris előadás: Miért legyünk helyi kutatók?*
Prof. HC Dr. habil. Lácza Magdolna professzor emeritus, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet
- 9⁵⁰ Szünet
- 10⁰⁰ *Szekció ülések az alábbi beosztás szerint:*

<i>Szekció neve</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Kezdő időpont</i>
Társadalomtudományi I. szekció	A/302 terem	10:00
Társadalomtudományi II. szekció	A/325 terem	10:00

- 14⁰⁰ *Konferencia zárása*
A *Társadalomtudományi Szekciókban* az értékelés mindig az adott szekció végén történik.

Részletes program

Társadalomtudományi szekció I.

Helyszín: A/302. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke: **Jávorné Dr. Erdei Renáta**, egyetemi docens
Az Értékelő Bizottság Társelnöke: **Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita**, egyetemi tanár
Tagok: **Dr. Sárváry Andrea**, egyetemi docens
Szelesné Dr. Árokszállási Andrea, főiskolai docens
Dr. Tóth Anikó Panna, egyetemi adjunktus
Fodor Fanni, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Miguel Angelo Victor Ontog – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Nursing, III. year

Examination of knowledge, attitudes related to donation and transplantation among international health science students

Supervisor: Anita Dr. Barth, assistant professor

2. Jakab Dorina – Nyíregyházi Szakképzési Centrum, Zay Anna Technikum és Kollégium, szociális szakirány, 12. évfolyam

Infokommunikációs szokások a Z generációban

Témavezető: Hajduné Demcsák Livia

3. Gyüre Blanka – Fehér Zsófia Luca – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus szakirány, IV. évfolyam, Ápolás és betegellátás alapszak – gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

Dohányzási szokások felmérése Magyarországon

Témavezető: Szöllősi Gergő József, egyetemi tanársegéd

4. Balangue Climson Lamyon – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social work in health care, II. year

Exploring the quality of life of Filipino migrant workers in Hungary: Barriers to healthcare access and the impact of migration on well-being

Supervisor: Ágnes Dr. Bene, assistant professor

5. Fehér Zsófia Luca – Gyüre Blanka – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – gyógytornász szakirány, IV. évfolyam, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Derék-hátfájás és nyaki fájdalom kialakulásának rizikó- és protektív tényezőinek vizsgálata

Témavezető: Szöllősi Gergő József, egyetemi tanársegéd

Szünet (15 perc)

6. Soundala Xaypaseuth – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social work and social economics, II. year

Unveiling the motivational factors driving economic engagement among the elderly in rural area in Lao People's Democratic Republic

Supervisor: Ágnes Dr. Bene, assistant professor

7. Hella Anita – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marvásárhelyi Kar, Közegészségügyi Szolgáltatások és Politikák szak, III. évfolyam

HPV-fertőzéssel kapcsolatos ismeretek a méhnyakrákszűrésre jelentkező nők körében Románia központi régiójában

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes, egyetemi docens

8. Antenyi Victor Akpa – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, II. year

Investigation of the relationship between economic growth and influenza vaccination of the elderly

Supervisor: Gergő József Szöllősi, assistant lecturer

9. Tőkés Kinga – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marvásárhelyi Kar, Közegészségügyi Szolgáltatások és politikák szak, II. évfolyam

Nők az endometriózis árnyékában

Témavezető: Dr. Tóth-Batizán Emese, óraadó tanár

10. Zohaib Ali – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, IV. year

Investigation the causes of burnout among healthcare workers

Supervisor: Gergő József Szöllősi, assistant lecturer

Társadalomtudományi szekció II.

Helyszín: A/325. terem

Az Értékelő Bizottság Elnöke: **Dr. habil. Szoboszlai Katalin**, egyetemi docens
Tagok: **Dr. Bene Ágnes**, egyetemi adjunktus
Pályiné Dr. Krekk Zsuzsanna, egyetemi adjunktus
Dr. Tóth-Batizán Emese Emőke, óraadó oktató,
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
Marosvásárhely
Lencse Lilla, jegyzőkönyv-vezető hallgató

1. Nitesh Sharma – Rana Dierani – Azim Dzhumadilov – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social work in health care, II. year

The correlation of hospitals and voluntary sector at international level

Supervisor: György Dr. habil Jóna, associate professor

2. Jakucska Szabolcs Bálint – Nyíregyházi Szakképzési Centrum, Zay Anna Technikum és Kollégium, gyakorló ápoló szak, 12. évfolyam

A kromoszómák lélegzete: Az empátia és a tudomány harmóniája a 21-es triszómiában

Témavezetők: Szabó Krisztina, oktató

Illés Ilona, oktató

3. Kovács Anna – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi szervező alapszak, IV. évfolyam

Az orvos elszámolások automatizálása magán medikai rendszerben

Témavezetők: Dr. habil. Jóna György, egyetemi docens

Tilki László Csaba, ügyvivő-szakértő

4. Ambrocio Rainer Pier Paolo – University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, III. year

Knowledge and attitudes towards human monkeypox among high school students in the Philippines

Supervisor: Anita Dr. Barth, assistant professor

5. Szücs Mercédesz Elizabeth – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Rendvédelmi és honvédelmi dolgozók táplálkozási szokásainak és fizikai aktivitásának vizsgálata

Témavezető: Pataki Jenifer, egyetemi tanársegéd

Szünet (15 perc)

6. Fazokán Anett – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi szervező alapszak, III. évfolyam

A halottvizsgálat változásának bemutatása, anomáliák az elektronikus rendszerben

Témavezető: Paulikné Varga Barbara, egyetemi tanársegéd

7. Virágh Anett – Bécsi Beáta – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, III. – IV. évfolyam

Influenza elleni átoltottság vizsgálata a kardiovaszkuláris betegek körében Magyarországon

Témavezető: Szöllősi Gergő József, egyetemi tanársegéd

8. Bécsi Beáta – Virágh Anett – Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, IV. – III. évfolyam

A vérnyomásmérés gyakoriságát befolyásoló tényezők vizsgálata a 2019-es Európai lakossági egészségfelmérés alapján

Témavezető: Szöllősi Gergő József, egyetemi tanársegéd

9. Varga Viola – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marvásárhelyi Kar, Közegészségügyi Szolgáltatások és politikák szak, II. évfolyam

Időskori marginalizáció

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes, egyetemi docens

10. Darvas Apollónia – Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marvásárhelyi Kar, Közegészségügyi Szolgáltatások és politikák szak, III. évfolyam

Hargita megyei egészségügyi helyzetkép

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes, egyetemi docens

**DEBRECENI
EGYETEM**
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

ELŐADÁSKIVONATOK

**TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI
KONFERENCIA**

**DEBRECENI EGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR**

2024. február 7.

Társadalomtudományi szekció I.

Examination of knowledge, attitudes related to donation and transplantation among international health science students

Author: Miguel Angelo Victor Ontog

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Nursing, III. year

Supervisor: Dr. Anita Barth

BACKGROUND: The global demand for organ transplantation surpasses the organ donor availability. The scarcity of organ donors leads to numerous deaths annually, attributed to multifactorial refusal factors. Healthcare students as future healthcare professionals play a vital role, but their knowledge and attitude pose barriers to this.

OBJECTIVES: This objective of this study was to examine the knowledge, attitudes, and behaviors that precipitates and limits organ donation, which will measure determinants that may influence the decision. These insights will lay the future groundwork for future directions in transplant education within the health science community.

METHODS: A 37-item self-designed questionnaire was administered to 136 international healthcare students studying bachelor's program from the University of Debrecen Faculty of Health Sciences. Descriptive statistics, Fisher's exact test, and Mann-Whitney test were used to test the relationship between each determinant and the intent to participate in organ donation.

RESULTS: The study showed that there is no significant relationship ($p>0.05$) between gender, college program, and religion towards the willingness to be an organ donor. While academic year ($p=0.029$), the knowledge of the organ donation process ($p=0.004$), attitude level ($p<0.0001$), and discussion of organ donation intention with families ($p=0.05$) showed significant relationship to the willingness of the students.

CONCLUSION: The students generally exhibit low inclination towards becoming organ donors, yet they express a high eagerness to acquire more knowledge about organ donation and transplantation. Therefore, there is a need to explore educational interventions.

KEYWORDS: health science students, knowledge, attitudes, organ donation and transplantation, transplant education

Infokommunikációs szokások a Z generációban

Szerző: Jakab Dorina

*Nyíregyházi Szakképzési Centrum, Zay Anna Technikum és Kollégium, szociális szakirány,
12. évfolyam*

Témavezető: Hajduné Demcsák Livia

Bevezetés: A Z generáció az 1996-2010 között született fiatalok nemzedéke. Az első, már az online térbe született nemzedék, illetve globális nemzedék.

Célok: Céлом az volt, hogy jobban megismerjem saját generációm infokommunikációs szokásait. Elsősorban tehát az érdekelt, hogyan és milyen mértékben használják okos eszközeiket és mennyire vannak jelen a közösségi platformok a kapcsolattartási szokásaikban.

Módszerek: Saját összeállítású, a Google Űrlapok segítségével összeállított, 19 db zárt kérdéses kérdőív. A kérdőívem 2022 augusztusától volt elérhető, 2023 áprilisáig.

Eredmények: Kérdőívemet 134 fő töltötte ki, akik a 12-26 éves korosztályhoz tartoznak.

Az eredményekből többek között kiderült, hogy az első okos telefont a 24-26 évesek kapták meg legkésőbb, fiatalabb korcsoportok pedig sokkal korábbi életévükben, azaz leginkább 4-6. osztályban.

A közösségi médiai népszerűségét tekintve a 12-19 év közöttiek leginkább TikTok-ot használnak, az idősebb korosztályok, inkább Facebook felhasználók.

A közösségi médián eltöltött időt tekintve a 16-19 évesek legtöbbször napi 7-9 órát vannak jelen a social médián, de vannak, akik ennél is többet! Ám ezek a számok komoly internet függőségre utalnak!

Vizsgálva a Z generáció kapcsolattartási szokásait, a korosztályból sokan vannak, akik barátaikat, illetve párjukat online ismerték meg, sokan barátaikkal inkább chaten beszélnek.

A chatelési szokásokat megvizsgálva a korosztályra jellemző, hogy rövidítéseket és szleng szavakat használnak. Ez a generáció inkább egyedül tölti szabadidejét zenehallgatással, filmezéssel vagy valamilyen játékkal.

Összefoglalás/Következtetés: A Z generációs fiatalok többsége már szinte függőként használják telefonjaikat napi szinten, ami alvászavarhoz, szorongáshoz, akár depresszióhoz vagy olyan betegségekhez vezethet, mint az autizmus. Valószínűleg az újabb és újabb generációk egyre inkább fogékonyabbak lesznek a digitális újításokra, aminek nem feltétlenül csak jó oldala lehet.

Dohányzási szokások felmérése Magyarországon

Szerzők: Gyüre Blanka¹, Fehér Zsófia Luca²

¹*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus, szakirány, IV. évfolyam*

²*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – gyógytornász szakirány, IV. évfolyam*

Témavezető: Szöllösi Gergő József

Bevezetés: A dohányzás a világ egyik legjelentősebb népegészségügyi problémája, hiszen évente több, mint 8 millió személy halálát okozza világszerte. Ebből több, mint 7 millió haláleset közvetlenül a dohányzás direkt következményeként jön létre.

Célok: A kutatásunk célja az volt, hogy azonosítsuk azokat a tényezőket, amelyek szignifikánsan összefüggnek az alkalmankénti és rendszeres dohányzással a magyar lakosság körében.

Módszerek: Vizsgálatunkhoz az Európai lakossági egészségfelmérés 2019-es adatbázisát használtuk fel, amely reprezentatívnak tekinthető a magyar felnőtt lakosságra nézve. Az adatok leíró statisztikáját khí-négyzet próbával elemeztük, míg az összefüggéseket logisztikus regresszió segítségével vizsgáltuk.

Eredmények: Az adatbázis összesen 5603 résztvevő válaszait tartalmazták. Kutatásunkhoz ezek közül, az adattisztítást követően 4818 válaszadó adatait használtuk fel. Ebből a mintából 1296 fő (27%) vallotta magát dohányzónak, míg 3522 fő (73%) nem dohányzott. A 18-34 évesek közül a válaszadók 39%-a (371 fő), a 35-64 évesek 31%-a (735 fő) míg a 65 év felettek 13%-a (190 fő) vallotta magát dohányzónak ($p < 0,001$). A nemek között szignifikáns különbség volt látható ($p < 0,001$), amely alapján a férfiak 30%-a (677 fő) vallotta magát dohányzónak, míg a nők 24%-ánál (619 fő) volt ez megfigyelhető. Az alacsony iskolai végzettségűek 36%-a (334 fő), középfokú iskolai végzettségűek 29%-a (804 fő), valamint a felsőfokú iskolai végzettségűek 15%-a (158 fő) volt dohányzó ($p < 0,001$). Az átlagos-jó jövedelemmel rendelkezők 25%-a (1075 fő), míg a rossz anyagi helyzetűek 39%-a (221 fő) használt valamilyen dohányterméket ($p < 0,001$). A házassági viszonyban élők közül a dohányzók aránya 25%-ra (710 fő) tehető, míg az egyedülállóknál ez az arány 30% (586 fő) volt ($p < 0,001$). Akik keveset tehetnek az egészségükért körükben 32%-os (278 fő) volt a dohányzás megjelenése, míg azoknál, akik sokat tehetnek az egészségükért ez a gyakoriság 26% (1018 fő) volt ($p < 0,001$).

Következtetések: Eredményeink alapján megállapítható, hogy Magyarországon a dohányzás jelentős népegészségügyi problémát képvisel a relatíven magas prevalencia miatt, a fokozott kockázattal rendelkező csoportok pedig a fiatalabb, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, rossz anyagi helyzetű, egyedülálló férfiak, akik úgy vélik, hogy keveset tehetnek az egészségükért.

Exploring the Quality of Life of Filipino Migrant Workers in Hungary: Barriers to Healthcare Access and Impacts of Migration on Well-being

Author: Balangue Climson Lamyon

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social Work in Health Care, II. year

Supervisor: Dr. Ágnes Bene

Introduction: The increase in number of Filipino migrant workers in Hungary over the past five years has reached almost 3,000 % and is projected to surge more in the upcoming years, has necessitated comprehensive research, particularly in the area of assessing the well-being and health of this population, which may have been affected by the migration and integration process.

Objectives: This study aims to determine the overall quality of life (QOL), health status, barriers to healthcare access, and the impacts of migration on this rapidly expanding population.

Methods: This study targeted guest workers from the Philippines living in Szabolcs-Szatmár-Bereg, using a mixed-methods approach (n=76). Quantitative data were gathered using the WHOQOL-BREF questionnaire, while qualitative data explored barriers to healthcare access and the impact of migration. Data analysis was performed using IBM SPSS for quantitative data, and thematic analysis for qualitative data. The participants were selected through convenience sampling.

Outcomes: The mean scores were converted in a 0-100 scale as provided in the WHOQOL-100 manual. The mean score of the overall perception on their QOL was 74.01 ± 20.59 and health status was 67.11 ± 20.90 , indicating good status. The mean scores on all domains were at good level with social relationship (74.67 ± 15.18) was observed to be the highest followed by environment (74.51 ± 14.92), psychological (74.45 ± 12.37), and physical (73.68 ± 11.96). In addition, various demographic and socioeconomic factors played intricate roles in shaping quality of life, including sex, age, marital status, education, income, origin, location, job category, years of contract, and present illness. Barriers to healthcare access were identified including communication, work dynamics, financial, personal health, and transportation. Lastly, the impacts of migration also included themes on economic effects, social and cultural, psychological, physical, and personal development.

Conclusion: To conclude, the perceived overall QOL and health of Filipino migrant workers in Hungary is at good level. QOL along the four domains was also remarkably positive. Significant healthcare access barriers and effects of migration were also identified, and appropriate recommendations were provided to promote well-being, social protection, and successful integration of migrant workers in the Hungary.

Derék-hátfájás és nyaki fájdalom kialakulásának rizikó- és protektív tényezőinek vizsgálata

Szerzők: Fehér Zsófia Luca¹, Gyüre Blanka²

¹Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – gyógytornász szakirány, IV. évfolyam

²Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus, szakirány, IV. évfolyam

Témavezető: Szöllősi Gergő József

Bevezetés: A mindennapi életet jelentősen befolyásolhatja a derék-, hát- és nyaki fájdalom, amely származhat hosszú ideig tartó üléstől, helytelen alváspozíciótól, a fizikai aktivitás hiányától, esetlegesen túlsúlytól, valamint más körülményektől is.

Célok: A vizsgálatunk célja az volt, hogy azonosítsuk azokat a tényezőket az Európai lakossági egészségfelmérés 2009-es adatbázisának segítségével, amelyek kapcsolatban lehetnek a hát-, derék- vagy nyaki fájdalmakkal.

Módszerek: Az adatok leíró jellegű elemzése khi-négyzet próbák segítségével történt. Az összefüggések vizsgálatát pedig többváltozós és többszörös logisztikus regressziós modellek alkalmazásával végeztük el.

Eredmények: A vizsgálatban 5603 fő adatai szerepeltek, amelyből adattisztítást követően 4978 fő választ elemztük. A válaszadók 34%-a (1684 fő) szenvedett derék-hátfájástól, valamint 14%-a (695 fő) nyaki fájdalomtól. A 18-34 évesek 18%-a (173 fő), 35-64 évesek 34%-a (843 fő) és a 65 év felettek 44%-a (668 fő) szenvedett derék-hátfájástól ($p < 0,001$). Nyaki fájdalomtól a 18-34 évesek 5%-a (50 fő), 35-64 évesek 13%-a (321 fő), valamint a 65 év felettek 21%-a (324 fő) szenvedett ($p < 0,001$). A férfiak 32%-ának (725 fő), a nőknek 36%-ának (959 fő) volt derék-hát fájdalma ($p = 0,001$). A férfiak 11%-a (257 fő) és a nők 16%-a (438 fő) szenvedett nyakfájástól ($p < 0,001$). A normál testtömegindexűek 27%-ának (503 fő), míg a túlsúlyos-elhízottak 38%-ának (1181 fő) volt derék-hátfájása ($p < 0,001$). Nyaki fájdalomtól a normál BMI-vel rendelkezők 12%-a (222 fő) és a túlsúlyos-elhízottak 15%-a (473 fő) szenvedett ($p = 0,003$). Az egészségjavító fizikai aktivitást végzők csupán 28%-a (273 fő) szenvedett derék-hátfájástól, míg a minimális fizikai aktivitásúak 32%-ánál (896 fő) és az inaktívak 43%-ánál (515 fő) fordult elő ez a fájdalom ($p < 0,001$). A nyaki fájdalom az inaktív fizikai aktivitásúak 16%-ánál (194 fő), a minimális fizikai aktivitásúak 14%-ánál (391 fő), valamint az egészségjavító fizikai aktivitásúak 11%-ánál (110 fő) fordult elő ($p = 0,004$).

Következtetések: Az eredményeink alapján megfigyelhető, hogy a hát-, derék- és nyakfájdalmak gyakorisága viszonylag magas a hazai lakosság körében, és a fizikai aktivitás pozitív hatása megerősítést nyert. Eredményeink alapján következtethetünk arra, hogy a gyógytornászoknak kiemelt szerep jut az egészségjavítás és az egészségfejlesztés területén a különböző mozgásszervi problémák csökkentése érdekében a hazai népegészségügy területén.

Unveiling the Motivational Factors Driving Economic Engagement among the Elderly in Rural Area in Lao People's Democratic Republic

Author: Soundala Xaypaseuth

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social Work and Social Economics, II. year

Supervisor: Dr. Ágnes Bene

The study explores the motivational factors driving economic engagement among the elderly in rural areas of Laos, a Southeast Asian nation facing demographic shifts towards an aging population. The research aims to uncover the underlying motivations that influence elderly individuals to participate in economic activities, which can be used by policymakers to design targeted interventions to promote economic inclusion and improve the well-being of the elderly population.

The study uses PESTLE analysis and mixed-methods approach, combining qualitative interviews and survey-based data collection from 20 elderly individuals in rural communities. The findings reveal that political factors, economic conditions, sociocultural norms, technological advancements, legal frameworks, and environmental factors all impact the economic engagement of the elderly.

Primary economic activities for the elderly include subsistence farming, livestock rearing, local market vending, and food processing. Key motivational factors include financial independence and livelihood, social connections, cultural preservation, empowerment, and independence. Health conditions also play a role in their ability to engage in economic activities.

The results show that financial needs and stability are a predominant concern for 50% of respondents, while support from family and friends, recognition, and respect play significant roles in motivating them to participate in economic endeavors. Factors such as utilizing existing skills and knowledge, feeling productive and contributing to society, and access to resources and opportunities appear to be of lower importance to this group.

In Conclusion the importance of economic activities among the elderly, highlighting the interplay of financial independence, cultural preservation, social connections, and well-being. Elderly individuals in Phongern village engage in a variety of economic activities, including subsistence farming, handicraft production, livestock rearing, local market vending, food processing, and small-scale business ventures. They also express a strong sense of cultural preservation. However, challenges such as limited access to resources, health-related constraints, and evolving family roles need to be addressed. The study underscores the need for age-friendly policies and community-led initiatives to promote sustainable economic growth and social inclusion.

HPV-fertőzéssel kapcsolatos ismeretek a méhnyakrákszűrésre jelentkező nők körében Románia központi régiójában

Szerző: Hella Anita

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi szolgáltatások és politikák szak, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes

Bevezetés: A méhnyakrák világszerte a nőket érintő egyik leggyakoribb rosszindulatú daganatos betegség, amely az összes rákos megbetegedés mintegy 8%-át teszi ki. Rendszeres szűréssel és védőoltással megelőzhető, viszont Romániában ezt a lehetőséget gyakran nem használják ki a szűrés kínálatában és keresletében tapasztalható egyenlőtlenségek miatt.

A szűrővizsgálatokon való, jellemzően alacsony részvételt befolyásolhatja az ország geopolitikai és gazdasági helyzete mellett az egészségügyi rendszer működésének hiányosságaiából is adódhat, mint amilyen a szűrés mint szolgáltatás elérhetősége és pontossága, illetve a célcsoporttal való kapcsolatfelvétel körülményei. Másrészt a felajánlott szűrés elfogadására hatással van a célcsoport egészségtudatossága, társadalmi-gazdasági státusza, tájékozottsága, tudása a szűrővizsgálatok tartalmáról, előnyeiről és lehetséges ártalmairól is.

Célok, hipotézisek: Kutatásom célja a szűrésen való részvétel motivációinak vizsgálata. Feltételezem, hogy az egészségismeretek szintje összefügg a személyes részvételi motivációkkal.

Módszerek: A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar Életminőség Kutatóközpontja kérdőíves módszerrel gyűjtött adatokat 818 ingyenes méhnyakrákszűrésre érkezett nőtől Románia központi régiójának három megyéjében (Maros, Hargita és Kovászna megye). A kérdőív rákérdez arra, hogy a nők kinek a javaslatára jöttek el a szűrésre, és hogy befolyásolja-e a betegséghez való hozzáállásukat az, hogy az ismerőseik közt volt-e méhnyakrákkal diagnosztizált nő. Ugyanakkor felméri objektív ismereteiket a HPV-vírusfertőzéssel kapcsolatban, valamint szubjektív egészségértésüket a HLS-EU-16 kérdéssorral. Az adatgyűjtésben pályázó is részt vettem.

Eredmények: Az eredmények feldolgozása jelenleg folyamatban van.

Összefoglalás/Következtetések: Összességében elmondható, hogy különös figyelmet kell fordítani a legveszélyeztetettebb csoportokra. A szervezett ingyenes szűrési alkalmak a hiányos egészségértésű nők számára is lehetőséget teremtenek a nőgyógyászati prevencióra, ami a méhnyakrák kialakulásának kockázatát csökkenti, illetve a betegség korai stádiumban történő felismerését teszi lehetővé.

Investigation of the relationship between economic growth and influenza vaccination of the elderlies

Author: Antenyi Victor Akpa

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, II. year

Supervisor: Gergő József Szöllősi

Introduction: Influenza vaccination has proven to be an effective strategy for preventing the influenza virus and other complications, however, the rate of influenza vaccination varies across countries and regions. A recent study found that the influenza vaccination coverage among elderlies in high-income countries was significantly higher than that in low-income countries, indicating the contribution of the economic status of a country to the extent to which the elderly are vaccinated.

Objectives: The main aim of our study was to investigate the association between the Gross Domestic Product (GDP) and the influenza vaccination coverage of the elderly, considering the relationship of other contributing factors.

Methods: Secondary data from publicly available sources was used in this study. Data regarding GDP was collected from the World Bank Open database. The data related to influenza vaccination coverage of the elderly was obtained from the European Health for All database. Data analysis was conducted using STATA statistical software V.13. A Spearman Rank Correlation was performed to identify the relationship between the GDP and influenza vaccination coverage of the elderly.

Outcomes: The study sample consisted of 56 countries, from 2008 to 2018. The median value of the influenza vaccination coverage of the elderly was 38.4% with an interquartile range between 13.7% – 56.9%. This suggests that the distribution of influenza vaccination coverage is quite variable among the elderly population. Furthermore, a significant positive association was found between the GDP and the influenza vaccination coverage of the elderly (correlation coefficient = 0.577, p-value < 0.0001).

Conclusions: There was a significant association between the influenza vaccination coverage of the elderly and the Gross Domestic Product, indicating, that the coverage of the influenza vaccination of the elderly will increase if there is an increase in the Gross Domestic Product (GDP). Hence, we recommend countries engage in economic development to increase influenza vaccine coverage among elderlies.

Nők az endometriózis árnyékában

Szerző: Tókécs Kinga

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi szolgáltatások és politikák szak, II. évfolyam

Témavezető: Tóth-Batizán Emese Emőke

Bevezetés:

Beszélünk erről a napjainkban még rejtélyesnek számító krónikus betegségről, az endometriózisról. Egyre több nőt kezd érinteni világszerte, minden 10. nőről 1 szenved ebben a kórban, ez 176 millió nőt jelent a világon. Gyakori előfordulásának ellenére, sajnos nagyon csekély információval rendelkeznek lehetséges kiváltó okaira tekintve. Ezen tényezők közé sorolhatjuk a genetikát, az életmódbeli stílust illetve a hormonok és az immunrendszer is szerepet játszhat a betegség kialakulásában.

A biztos diagnózist még nagyon nehéz megállapítani, átlagosan 7 évbe is beletelhet. Könnyen összetéveszthető az irritábilis bél szindrómával, mivel a tünetek nagyrésztben megegyeznek az endometriózissal. Vezető tünetei a krónikus fájdalom, mely az alhas és a kismedence területére lokalizálódik, de akár a derékba is kisugározhat.

A fájdalom tünetek enyhítése a fő motiváció amiért az endometriózisban szenvedő nők orvoshoz fordulnak. Továbbá a termékenység zavarok illetve a fogamzás nehézségei a másik nagyon gyakori ok, amiért érdemes alapos orvosi kivizsgáláshoz folyamodni.

Az endometriózissal élő nők szorongásuk mértéke, általános hangulata és a jövőbe vetett hitük függ attól, hogyan viszonyulnak a betegséghez mivel ez a mindennapjaikban is jelentős nyomot hagy.

Célok, hipotézisek:

Személyes érintettségem túlmenően, vizsgálni szeretném az endometriózis hatását a nők mindennapjára. Továbbá a betegség kialakulásának illetve felfedezésének vizsgálata során a szorongást is kutatni szeretném, mint kísérő vagy megelőző jelenséget. Kutatásom feltáró jellegű lesz.

Módszerek:

A mélyinterjú módszert választottam, ugyanakkor egy Facebook csoportot is létrehoztam ahova az endometriózisban szenvedő nők csatlakozhatnak, itt megoszthatják fájdalmaikat, mindennapos nehézségeiket amit e betegség kapcsán tapasztalnak.

Eredmények: Folyamatban, a kutatás eredményeképpen kerülnek majd megfogalmazásra.

Összefoglalás/Következtetések: Folyamatban, a kutatás eredményeképpen kerülnek majd megfogalmazásra.

Investigating the Causes of Burnout among Healthcare Workers

Author: Zohaib Ali

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, IV. year

Supervisor: Gergő József Szöllősi

Introduction: Healthcare workers, crucial for community well-being, tackle a significant challenge known as burnout. This syndrome, characterized by emotional exhaustion, depersonalization, and reduced personal accomplishment, affects healthcare professionals at rates ranging from 30% to 70%. The demanding nature of their roles and various contributing factors make burnout a prevalent issue, impacting individual well-being. Recognizing and addressing burnout is crucial for safeguarding both healthcare workers and the communities they serve.

Objectives: The study aimed to determine the causes of stress affecting the well-being of healthcare professionals.

Methods: This cross-sectional study examined the prevalence, possible causes, and consequences of burnout among 148 healthcare workers in Pakistan. Data collection utilized a questionnaire based on the Maslach Burnout Inventory (MBI) questionnaire. Various statistical analyses were employed, including multiple linear regression, Kruskal-Wallis tests, and Spearman correlation.

Outcomes: The investigation revealed the overall prevalence of burnout was 71%, with key contributing factors identified. Approximately 41% of participants experienced high levels of emotional exhaustion, 2.7% exhibited high levels of depersonalization, and 55% reported reduced personal accomplishment. Significant differences were observed regarding emotional exhaustion ($p=0.0016$) since respondents who did extra shifts tended to have a higher prevalence of high levels of burnout. This association was not observed for depersonalization and personal accomplishment.

Conclusions: The complex problem of burnout has profound effects on individual health and the broader healthcare system. To effectively address burnout, interventions must take a holistic approach, with specific attention to initiatives addressing gender-specific issues, educational support, and workload management. Early identification and prompt treatment are crucial to prevent burnout from becoming chronic, worsening its impact on medical personnel, and intensifying pressure on the healthcare system.

Társadalomtudományi szekció II.

The Correlation of Hospitals and Voluntary Sector at International Level

Authors: Nitesh Sharma, Rana Dierani, Azim Dzhumadilov

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, MSc in Social Work in Health Care, II. year

Supervisor: Dr. habil György Jóna

Introduction: The correlation between hospitals and the voluntary sector has been a subject of historical significance, particularly in the UK and the USA. Originating in eighteenth-century England, the voluntary sector played a foundational role in establishing hospitals. This paper looks into the evolution of this relationship, exploring the historical context and contemporary dynamics in both the UK and the USA.

Objective: This paper investigates the correlation between hospitals and the voluntary sector on an international level, focusing on the UK and the USA. The historical roots of the voluntary sector, originating in eighteenth-century England, played a crucial role in the establishment of hospitals. The relationship between hospitals and the voluntary sector in the UK has undergone evolutionary changes, with collaborative efforts aimed at enhancing health outcomes for the population.

In the USA, the healthcare system is predominantly composed of a blend of public and private providers, with most hospitals being privately owned and operated. The study incorporates data from the National Association of Free and Charitable Clinics, highlighting the substantial volunteer contributions in the healthcare sector. In 2021, over 133,000 individuals volunteered at Free and Charitable Clinics and Pharmacies in the USA, encompassing various medical and non-medical roles.

This research underscores the significance of collaboration and partnership between hospitals and the voluntary sector to ensure optimal patient care and support, both within hospital settings and in the broader community. By examining the historical context and current volunteer efforts in the UK and the USA, this study contributes to a profound understanding of the correlation between hospitals and the voluntary sector at the international level, with implications for the enhancement of healthcare outcomes.

Summary/Conclusions: In conclusion, our paper highlights the historical roots and contemporary dynamics of the correlation between hospitals and the voluntary sector in the UK and the USA. The evolution of voluntary hospitals in the UK and the significant role of volunteers in the USA's healthcare system underscore the ongoing importance of collaborative efforts. Recognizing the impact of strategic partnerships on patient care and support, this research contributes valuable insights for navigating global health challenges.

A kromoszómák lélegzete: Az empátia és a tudomány harmóniája a 21-es triszómiában

Szerző: Jakucska Szabolcs Bálint

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, gyakorló ápoló, 12. évfolyam

Témavezetők: Szabó Krisztina, Illés Ilona

Napjainkban a genetikai betegségek egyre gyakoribbak, melynek fő okának a fejlett orvostudomány, és a diagnosztika eljárások sokasága vélhető. Leginkább a kétezres évektől fektetnek sokkal nagyobb hangsúlyt a genetikai betegségekre. A World Health Organization (WHO) adataira hivatkozva láthatjuk, hogy az évek előrehaladtával egyre nő hazánkban is a Down-szindrómában szenvedők száma.

Pályamunkámban elemeztem a Down-szindróma előfordulását, molekuláris hátterét melyen belül kitértem a kromoszómákra és azok mutációjára is, illetve még a betegség elméleti alapjaira is.

Kutatómunkámhoz kérdőívet készítettem, melynek eredményeiből azt tudtam leszűrni, hogy valóban minél idősebb életkorú szülő hozza világra a gyermeket, annál nagyobb eséllyel lesz Down-szindrómás. Azt is észleltem, hogy a szülők nagy nehézséget találtak a megfelelő oktatási, nevelési intézmény megtalálásában, amin szerintem mindenféleképpen változtatni kellene. Az empátiát és az elfogadást is felmértem, szerencsére azt tapasztaltam, hogy ezzel probléma nem volt, mind a család, mind az oktatási, nevelési intézmény és az egészséges gyermekek felől is észlelik a szülők az empátiát és az együttérzést. Nagyon sok szülő nyilatkozott úgy, hogy a lelegején nagyon nehéz volt számára, de azóta már megszokták és szinte semmilyen különbséget nem éreznek, olyan, mintha egy teljesen egészséges gyermekük lenne. Nagyon fontos, hogy a Down-szindrómás gyermekek felé nyíltak, empátikusak legyünk, környezetünkbe befogadjuk őket, ezzel segítve az ő szociális életét.

kulcsszavak: Down-szindróma, genetikai betegség, 21-es triszómia, empátia

Az orvos elszámolások automatizálása magán medikai rendszerben

Szerző: Kovács Anna

Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi szervező, III. évfolyam

Témavezetők: Dr. habil Jóna György, Tilki László Csaba

Bevezetés: A kórházban jelenleg a 120 szerződött orvos 19 különböző kombinációjú egyéni díjazásának adatait Microsoft Excelben tároljuk, és az elszámolási procedúra is itt történik. Ez a módszer elavult, időigényes, és tetemes humán erőforrás kapacitást igényel, amelyet az automatizálás és az adatbázisban történő adatkezelés tudna kiváltani.

Célok: A projekt célja az elszámolás folyamatának automatizálása az adott medikai rendszer adatbázisával. Mindeközben új riportokat is létrehozunk, amelyek a kontrolling és fedezetszámítás területén pontosabb számításokat tesznek lehetővé. For profit vállalat lévén a munkával töltött idő monitorozása és optimalizálása kiemelten fontos a kiadások tetemes részét jelentő bérköltségek területén.

Módszerek: A projekt elején felmértük a szükséges lépéseket a megvalósításhoz, és csoportosítottuk az elszámolási technikákat. Az érintettek körét legnagyobb arányban lefedő óra-, és páciens díj kategóriákat választottuk ki a fejlesztés alanyának. A módszerek, amiket alkalmaztunk azok új adatbeviteli mezők és felületek létrehozása az adatbázisban, a meglévők módosítása, és különböző riportok készítése részletes specifikációk segítségével.

Eredmények: A papír alapú jelenléti ívet megszüntettük, és kiváltottuk az online adatbázisban rögzítendővel. Az adatrögzítés feladatát átcsoportosítottuk és részben automatizáltuk. A létrehozott új beviteli mezők tartalmaznak az orvosok díjazásával és számlázásával kapcsolatos minden fontos adatot naprakészen és idősorosan. Létrehoztunk kettő lekérdezést belső használatra, ami a vezetett online jelenléti ív adatait kombinálja a személyhez tartozó díjazással, ezáltal kiszámolja a napi és havi bért. A harmadik lekérdezés, amit létrehoztunk az orvosok számára elérhető PDF formátumban, és a megszerkesztett részletes elszámolásukat tartalmazza teljesítési igazolásként az általuk kiválasztott időszakra.

Összefoglalás: Az automatizált elszámolás humán erőforrás kapacitást szabadított fel, és beemelte az adatbázis egységébe a díjazással és teljesítménnyel kapcsolatos adatokat. A fejlesztések elvégzésével pontos és naprakész információt kapunk a kórház kiadásainak egyik legtetemesebb tételéről, az orvosi bérköltségről.

Knowledge and attitude towards human monkeypox among high school students in the Philippines

Author: Ambrocio Rainer Pier Paolo

University of Debrecen, Faculty of Health Sciences, BSc in Public Health, III. year

Supervisor: Dr. Anita Barth, Gergő József Szöllősi

Introduction: A steep and rapid rise in the number of human monkeypox (MPX) cases across the world has raised concerns. Now, it is crucial that the information dissemination for the prevention of human MPX is established.

Objectives: The research aims to determine the knowledge level of high school students in the Philippines on the essential information and preventive methods against human MPX, to identify the possible factors influencing the knowledge level and to assess the attitude towards the current problem caused by human MPX.

Methods: In this qualitative, cross-sectional study a well-structured questionnaire was developed. The questionnaire included questions related to socio-demographic and economic background, attitudes toward monkeypox and a validated knowledge test. The data collection started on 9 March, 2022.

Outcomes/Results: Results showed that 67% of 691 student sample population knew that the disease is do not only affects male but also female individuals, that hand sanitizers and face masks are an important tool in preventing monkeypox, that skin rash is one of the symptoms of monkeypox, and that initial symptoms of monkeypox are similar to flu. Additionally, 53.11% of the respondents agreed that monkeypox prevention and control measure are adequately available, and 41.82% had a negative feeling about monkeypox virus. More than half of the sample population agreed that traveling to monkeypox virus infected countries is risky, that the global population is capable to control the epidemic, and that monkeypox will become a pandemic like the COVID-19.

Summary/Conclusion: Results showed that students had low knowledge on basic information but had a positive attitude towards learning more on the subject. Information drive educating the population of the facts about monkeypox is recommended to increase awareness and its prevention.

Rendvédelmi és honvédelmi dolgozók táplálkozási szokásainak és fizikai aktivitásának vizsgálata

Szerző: Szücs Mercédesz Elizabeth

Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak – dietetikus szakirány, IV. évfolyam

Témavezetők: Pataki Jenifer

Bevezetés: A megfelelő munkavégzés érdekében rendkívül fontos a rendvédelmi és honvédelmi dolgozók jó egészségi állapotának megőrzése, és a különböző nem fertőző megbetegedések elkerülése.

Célok: Kutatásunk célja a rendvédelmi és honvédelmi dolgozók táplálkozási szokásainak, valamint fizikai aktivitásának felmérése volt.

Módszerek: A vizsgálathoz alkalmazott kérdőív demográfiai adatokkal, táplálkozási szokásokkal és fizikai aktivitással kapcsolatos kérdéseket tartalmazott. A táplálkozással kapcsolatos kérdések az OKOSTÁNYÉR ajánlásaihoz igazodva készültek, a fizikai aktivitás felmérése a nemzetközileg elfogadott fizikai aktivitást felmérő kérdőív, az IPAQ rövidített változatával történt. Az adatok elemzése kхи-négyzet próbák segítségével valósult meg.

Eredmények: Az adatbázisban 221 fő adatai szerepelnek, melyből 51 fő (23%) nő és 170 fő (77%) férfi. Korcsoportok tekintetében elmondható, hogy a válaszadók 30%-a (67 fő) 18 és 34 év közötti, míg 70%-a (154 fő) 35 és 64 év közötti. A vizsgálatban résztvevők közül 124 fő (56%) középfokú, 97 fő (44%) pedig felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik. Testtömegindex tekintetében a dolgozók 2%-a (3 fő) a sovány, 25%-a (56 fő) a normál, 49%-a (109 fő) a túlsúlyos, míg 24%-a (53 fő) az elhízott kategóriába tartozik, tehát a válaszadók több, mint 70%-ának a testtömege eltér a normáltól. A táplálkozással kapcsolatos kérdésekre adott válaszok alapján elmondható, hogy a résztvevők mindössze 8%-a (18 fő) fogyaszt naponta többször zöldséget, és 41%-a (90 fő) fogyaszt napi rendszerességgel gyümölcsöt valamilyen formában. A tejtermékfogyasztási szokások tekintetében látható, hogy a válaszadók 14%-a (31 fő) fogyaszt naponta többször valamilyen tejterméket. Halak fogyasztása heti legalább 1 alkalommal ajánlott, mely a résztvevők mindössze 17%-ára (37 fő) jellemző. Az IPAQ kérdőív kiértékelése alapján látható, hogy a válaszadók 19%-a (41 fő) a teljesen inaktív, 45%-a a mérsékelten aktív, 36%-a (80 fő) pedig az egészségjavító fizikai aktivitást végzők csoportjába tartozik.

Következtetések: Összességében elmondható, hogy a túlsúlyos és elhízott dolgozók aránya rendkívül magas. A táplálkozással kapcsolatos ajánlások követése a résztvevők alacsony arányánál valósul meg, és egészségjavító fizikai aktivitást a válaszadók kevesebb, mint fele végez. Eredményeink alapján mindenképpen szükség lenne a dolgozók egészséges életmódra történő nevelésére, a későbbi táplálkozással összefüggő betegséges megelőzésének érdekében.

A halottvizsgálat változásának bemutatása, anomáliák az elektronikus rendszerben

Szerző: Fazokán Anett

Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi szervező, III. évfolyam

Témavezetők: Paulikné Varga Barbara

Bevezetés: A halál minden ember életének szerves része, a halálhoz fűződő számos jogkövetkezmény miatt a halál bekövetkezésének megállapítása (a halottvizsgálat) és annak eredménye (a halottvizsgálati bizonyítvány) kiemelkedő jogi jelentőséggel bír, utóbbi a népmozgalmi statisztika és az ahhoz kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettség miatt is releváns dokumentum. Az Országos Kórházi Főigazgatóság által működtetett elektronikus halottvizsgálati bizonyítvány rendszere 2021. 02. 01-je óta részleges funkcionalitással működik. Az anyakönyvvezetéshez szükséges adatok az online rendszerben is rögzítésre kerülnek, míg a haláloki rész változatlanul csak papír alapon. A jelenlegi jogszabályok alapján 2024. január 1. napjától az eHVB rendszer teljes funkcionalitással működik.

Célkitűzés: Jelen dolgozatom célja, hogy bemutassam és összehasonlítsam az érvényben lévő papír alapú és az elektronikus rendszerhez kapcsolódó folyamatokat, azok előnyeit és hátrányait, anomáliáit és hiányosságait, a rendszerbeli átállás eddigi és jövőbeli lehetséges nehézségeit, melynek segítségével az eljárásban laikusként (az elhunyt hozzátartozójaként) vagy szakmabeliként résztvevők (az egészségügyi személyzet) pontos képet kapjanak a teendőikről.

Módszerek: Részletes kutatást végeztem a téma magyarországi jogszabályi hátterét illetően, összevettem a 2024. január 1. napja előtti és utáni hatályos jogszabályi rendelkezéseket. Áttanulmányoztam a papíralapú és az online rendszerhez kiadott kézikönyveket, kitöltési útmutatókat, tájékoztatókat, nyomon követtem a papíralapú és elektronikus halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését.

Eredmények: A papíralapú halottvizsgálati rendszer részletes bemutatása, a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltése, a kitöltési útmutató ismertetése, különös tekintettel a szoros jogszabályi hátteret igénylő pontokra (boncolás mellőzése). A halottvizsgálati bizonyítvány egyes példányainak nyomonkövetése és a kapcsolódó ügyintézési folyamatainak vázolása. Az elektronikus halottvizsgálati bizonyítvány bemutatása, az elektronikus rendszerre történő átállás folyamatának bemutatása, a kapcsolódó jogszabálmódosítás elemzése. Az elektronikus rendszer anomáliáinak feltárása.

Következtetés: A rendszer integrációs komplexitásából adódóan nagyon nehezen és lassan történik a teljes bevezetése. Összehasonlítva a papíralapú és az elektronikus halottvizsgálati bizonyítvány ügyviteli feladatait és folyamatát megállapítható, hogy a teljes bevezetés az ügyintézés egyszerűsödését, felgyorsulását eredményezi, ugyanakkor bizonyos kérdések tisztázásra, egyes hiányosságok orvoslásra várnak.

Influenza elleni átoltottság vizsgálata a kardiovaszkuláris betegek körében Magyarországon

Szerzők: Virágh Anett¹, Bécsi Beáta²

¹*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, III. évfolyam*

²*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, IV. évfolyam*

Témavezető: Szöllősi Gergő József

Bevezetés: Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) becslése szerint évente 17,9 millió személy veszti életét a kardiovaszkuláris megbetegedések következtében. A betegség népegészségügyi jelentőségét tovább növeli, hogy a kardiovaszkuláris betegek esetében az influenza elleni oltásnak legalább 75%-os átoltottságot kellene elérnie, mivel ebben a csoportban magasabb a súlyos szövődmények és a halálozás kockázata az influenzajárványok idején.

Célok: A vizsgálatunk fő célja az volt, hogy meghatározzuk a hazai kardiovaszkuláris betegségekben szenvedő lakosság átoltottságának mértékét és azonosítsuk azokat a tényezőket, amelyek befolyásolhatják az oltás felvételének esélyét. Az adatok elemzése egyszeres és többszörös, zavaró tényezőkre korrigált elemzésekkel történt meg.

Módszerek: Vizsgálatunkhoz az Európai lakossági egészségfelmérés (ELEF) adatait használtuk fel, melyek reprezentatívnak tekinthetők a hazai lakosságra.

Eredmények: Az adatokat az ELEF 2009 (n=5051), 2014 (n=5825) és 2019-es (n=5584) összekapcsolt adatbázisa szolgáltatta, amely 16 460 fő adatait tartalmazta. Összesen 6430 fő szenvedett szív-és érrendszeri betegségben, a betegség prevalenciája 2009-ben 40% volt, 2014-ben 36%, majd 2019-re 41%-ra emelkedett. A teljes adathalmazban 39% volt a szív-és érrendszeri betegségek prevalenciája. Az influenza elleni átoltottság mértékét illetően az adott betegcsoportban szignifikáns (p=0,048) csökkenés volt tapasztalható, mely szerint a 2009-es évben az influenza elleni átoltottság mértéke 24% (n=487) volt, amely a 2014-es (n=474) évre vonatkozóan 22%-ra csökkent, a 2019-es évben pedig 21%-ra (n=473) csökkent.

Következtetések: Az eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy a kardiovaszkuláris megbetegedések gyakorisága Magyarországon rendkívül magas, ugyanakkor az influenza elleni átoltottság aránya ebben a kockázati csoportban sem érte el a kívánt szintet, sem összességében, sem évekre bontva. Tovább súlyosbítja a helyzetet a statisztikailag igazolt kedvezőtlen irányú trend is. Ezek alapján kiemelt fontosságú ezen betegcsoportban is a népegészségügyi intézkedések és az oltási kampányok erősítése a morbiditás és mortalitás csökkentése érdekében.

A vérnyomásmérés gyakoriságát befolyásoló tényezők vizsgálata a 2019-es Európai lakossági egészségfelmérés alapján

Szerzők: Bécsi Beáta¹, Virágh Anett²

¹*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, IV. évfolyam*

²*Debreceni Egyetem, Egészségtudományi Kar, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – népegészségügyi ellenőr szakirány, III. évfolyam*

Témavezető: Szöllősi Gergő József

Bevezetés: A vérnyomás rendszeres ellenőrzése és nyomon követése a leghatékonyabb és legegyszerűbb prevenciós eszköz a kardiovaszkuláris megbetegedések szempontjából. Az időben diagnosztizált és kezelt hipertónia számos szív-és érrendszeri esemény kialakulásának rizikóját csökkentheti.

Célok: Kutatásunk célja az volt, hogy meghatározzuk a magas vérnyomással élők körében, hogy milyen gyakorisággal mérte meg egészségügyi dolgozó a vérnyomásukat, ezzel megvizsgálva, hogy milyen hatékony a hipertóniás betegek utánkövetése és kezelése az egészségügyi rendszeren belül, valamint melyek azok a szocio-demográfiai tényezők, amelyek a mérés gyakoriságát befolyásolhatják.

Módszerek: Adataink a 2019-es Európai lakossági egészségfelmérésből (ELEF) származtak. Az adatok elemzése khí-négyzet próbákkal és logisztikus regresszió segítségével történt meg.

Eredmények: A 2019-es ELEF az adattisztítást követően 4796 személy adatait tartalmazta. Ebből 1850 (39%) fő volt hipertóniás beteg, míg 2946 (61%) főnél nem volt jelen a probléma. A férfiak közül 793 (36%) főnél volt jelen hipertónia, míg a nők csoportjában 1057 (41%) főnél volt megfigyelhető a betegség ($p=0,002$). Az önbevallás alapján magas vérnyomásban szenvedők közül 1679 (91%) főnél volt egészségügyi szakdolgozó általi vérnyomásmérése egy éven belül. A nem hipertóniás csoportban, az ajánlások függvényében, a 3 éven belül történt vérnyomásmérés gyakoriságának vizsgálata során 2751 fő (93%) volt a mérésen résztvevők aránya.

Következtetések: A vizsgálat alapján elmondható, hogy a hipertónia relatíve magas prevalenciája mellett Magyarországon nagy arányban vannak az egészségügyi szakdolgozó általi folyamatos kontroll alatt álló hipertóniás betegek, tehát az utánkövetése ezeknek a betegeknek az eredmények tükrében megfelelőnek tűnik. Bár az egészséges csoporton belül a vérnyomásmérés gyakorisága szintén magasnak mondható, de a betegség rejtett morbiditását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy a betegségtől mentes populációnak is felhívjuk a figyelmét a rendszeres ellenőrzés egészségi állapotra gyakorolt kedvező hatásaira.

Időskori marginalizáció

Szerző: Varga Viola

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi szolgáltatások és politikák szak, II. évfolyam

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes

Bevezetés: Az időskorral együtt jár a visszavonulás, elcsendesülés. A legtöbb esetben az idősek a társadalom peremére szorúlnak és elvesztik a külvilággal a kapcsolatot, elmagányosodnak. A család jelenti számukra a biztos pontot, a gyermekeik és unokáik jelenléte a legfontosabb az életükben. Sokakat a gyermekeik gondozzák, amikor már nem tudnak magukról gondoskodni, másokat pedig idősotthoni ellátásba helyeznek.

Célok, hipotézisek: Kutatásom feltáró jellegű, és a 75 év fölötti erdélyi magyar idősek életét vizsgálja. Egy idősotthonban és a saját otthonukban élő időseket látogatom meg, és felteszem nekik kérdéseimet. A két különböző csoporttól kapott információt összehasonlítom egymással. Kutatási kérdéseim a következők: Mennyire magányosak az idősek az idősotthonban és saját otthonukban? Mennyire érzik otthonuknak az idősotthont az ott élők? Milyen az életminőségük? Milyen mértékben megy végbe szocializáció az intézmény tagjainak életében, hát a saját otthonukban élő idősek esetében? Milyen tevékenységekben vesznek részt? Milyen a viszonyuk ápolóikkal, illetőleg milyen gyakran találkoznak családtagjaikkal? Valóban elszigeteltek és elmagányosodottak az idősek a mai társadalomban?

Módszerek: Kutatásomat félig strukturált interjúk segítségével végzem. Az interjúkat otthonban élő idősekkel, ápolókkal, valamint saját otthonukban élő idősekkel készítem.

Eredmények: Empirikus kutatásom jelenleg zajlik.

Összefoglalás/Következtetések: Kutatásom naprakész eredményekkel szolgál az erdélyi magyar idősek életminőségéről.

Hargita megyei egészségügyi helyzetkép

Szerző: Darvas Apollónia

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi szolgáltatások és politikák szak, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes

Bevezetés: A világ népességének elöregedése jelentős kihívások elé állítja a társadalmat. Az idősebb korosztály hosszabb munkaéveket vállal, de eközben növekszik a krónikus megbetegedések kockázata. Hargita megyében különféle egészségügyi kihívások merülnek fel. Az egészségmegőrzés és tudatos életmód fontossága megkérdőjelezhetetlen.

Célok, hipotézisek: Kutatásom célja a világ elöregedő népességével kapcsolatos egészségügyi kihívások feltérképezése, különös tekintettel Hargita megye helyzetére. A vizsgálatomban figyelmet szentelek a fertőző és nem fertőző betegségeknek, az életmódbeli tényezőknek, mint például a táplálkozás és a fizikai aktivitás. Céloom továbbá azoknak a konkrét szokásoknak az azonosítása, amelyek befolyásolják a krónikus betegségek kockázatát.

Módszerek: A kutatásomhoz a Hargita Megyei Egészségügyi Igazgatóság statisztikai adatait használtam fel. Az adatokat névtelenül és a személyes adatok védelmét szem előtt tartva elemeztem, kizárólag statisztikai célokra. A vizsgálat középpontjában Hargita megyében regisztrált fertőző és krónikus megbetegedések állnak, az 2010 és 2022 közötti időszakot lefedve.

Eredmények: Hargita megyében a krónikus betegségek között kiemelkednek a daganatos megbetegedések, balesetek, keringési és légzőszervi rendellenességek, valamint az emésztőrendszeri problémák. A vizsgált időszakban légzőszervi megbetegedések aránya csökkent, míg az emésztőrendszeri megbetegedések száma emelkedett. Mindehhez az étkezési szokások változása, az ipari élelmiszerek minősége, szűrővizsgálatok elmulasztása és az egészségmegőrzés elhanyagolása járulhattak hozzá. A keringési megbetegedések növekvő gyakoriságát a túlhajszolt életmód, stressz, dohányzás és elhízás okozhatja. Bár a balesetek száma csökken, a daganatos megbetegedések esetszáma látványosan nő, ami a népesség elöregedésével és egészségmagatartási tényezőkkel, például helytelen táplálkozással, légszennyezéssel, dohányzással és túlzott alkoholfogyasztással magyarázható.

Összefoglalás, következtetések: Az egészségügyi kihívások kezelése során hangsúlyos az életmód és táplálkozásra való odafigyelés, valamint az egészségmegőrzés terén történő fejlesztések.